

Checkpoint Helsinki Toimintakertomus 2016

Checkpoint Helsinki on vuonna 2013 perustettu nykytaideorganisaatio, jonka missiona on tuottaa ajankohtaisinta, ns. tulevaisuuden nykytaidetta Helsinkiin. Toimintamme lähtökohtia on yhteistyö kansainvälisten kuraattorien ja taiteilijoiden sekä paikallisten toimijoiden kanssa. Tavoitteenamme on vahvistaa ja rikastuttaa Helsinkiä uutta luovana ja kiinnostavana taidekaupunkina nykytaiteen näkökulmasta.

Checkpoint Helsingin ohjelmistoa suunnittelevat vaihtuvat kansainväliset kuraattorit. Kutsuille kuraattoreille tarjotaan mahdollisuus pitkäjänteiseen työskentelyyn ja tutkimustyöhön Helsingissä, minkä pohjalta heitä pyydetään suunnittelemaan ohjelmakokonaisuus, jonka Checkpoint Helsinki tuottaa. Idea on, että näin Helsinkiin päätyy ajankohtaista nykytaidetta, jossa paikallisuus ja kansainvälisyys kietoutuvat toisiinsa uutta luovalla tavalla ja syntyy hankkeita, jotka eivät muuten olisi mahdollisia. Checkpoint Helsinki on ainoa suomalainen taideorganisaatio, joka soveltaa vastaavaa mallia toiminnassaan. Kuraattorimalli otettiin käyttöön vuoden 2015 alussa. Ensimmäiset sen puitteissa kutsutut kuraattorit ovat **Ahmed Al-Nawas** (Helsinki), **Joanna Warsza** (Berliini/Varsova) ja **Clark House Initiative** -kollektiivi (Mumbai), joiden suunnittelemissa projekteissa nähtiin Checkpoint Helsingin ohjelmistossa vuoden 2016 aikana.

Vuoden 2016 toimintaa määrittä Helsingin kaupungin myöntämän kolmivuotisen erillisrahoituksen päättyminen vuoden 2015 lopussa, ja kaupungin päätös olla myöntämättä rahoitukselle jatkoa. Rahoitustilanne varmistui Checkpoint Helsingin toiminnan kannalta myöhään, vasta vuoden 2015 marraskuussa, mutta käynnissä ollut yhteistyö kuraattoreiden kanssa pystyttiin viemään loppuun muun rahoituksen ja yhteistyökumppanuuksien turvin. Organisaatio toimi kuitenkin aiempia vuosia huomattavasti niukemmin resursein.

Tulevaisuuden toiminnan konkreettista suunnittelua vaikeutti epävarmuus rahoituksesta ja se, että organisaation henkilökunnan ja hallituksen prioriteettina oli rahoituksen järjestämisen ja organisaation kehittämisen sijaan akuuttien teostuotantojen toteuttaminen. Siitä huolimatta yhteistyö uuden advisory boardin kokoonpanon kanssa aloitettiin ja jatkorahoitusta haettiin syksyllä 2016. Vuosi päättyi uutiseen Koneen Säätiön myöntämästä rahoituksesta vuosille 2017-19.

Tämä toimintakertomus esittelee Checkpoint Helsingin vuoden 2016 ohjelmiston, yleistyön ja viestinnän sekä organisaation toimintamallin.

CHECKPOINT HELSINGIN TOIMINTA 2016

Checkpoint Helsingin vuoden 2016 toiminnan painopiste oli työskentely kuraattorien ja taiteilijoiden kanssa, heidän projektejensa tuotantotyö sekä niistä viestiminen.

Checkpoint Helsinki toteutti vuoden aikana Ahmed Al-Nawasin kuratoiman *Hiljaisuuden muistit* -ohjelmakokonaisuuden kolmannen ja viimeisen osan Kallion kirjastossa, jonka osana järjestettiin myös Aalto-yliopiston taidekasvatuksen alan *In-Between - Art, Education and*

Politics in the Post Welfare State -konferenssin nykyaideohjelmaa. Joanna Warszan kuratoima kontekstisidonnainen ryhmänäyttely *Finnish Landscape*, yksi Checkpoint Helsingin laajimmista ja pitkäkestoisimmista projekteista, nähtiin Seurasaaren ulkomuseossa kesällä 2016. Lisäksi toteutettiin Clark House Initiativen **Zasha Colahin** kuratoiman *Error in Helsinki* -projekti, joka on muodoltaan ääniteos ja fiktiivisen oopperan libretto. Checkpoint Helsinki jatkoi vuonna 2015 alkanutta *Museokorttiklubien* sarjaa yhteistyössä Museokortin kanssa; klubeja järjestettiin kaksi. Lisäksi vuoden lopussa järjestettiin Salonki, jossa julkistettiin Checkpoint Helsingin tuoreisiin projekteihin liittyvät kirjat.

Aikajana

29.1.2016 Museokorttiklubi #3, Kaapelin museot (Teatterimuseo, Hotelli- ja ravintolamuseo, Suomen valokuvataiteen museo)

18.3.2016 Museokorttiklubi #4, Sara Hildénin taidemuseo, Tampere

13.4.-28.5.2016 Chimurenga: Pan African Space Station & Chimurenga Library, Kallion kirjasto. Kuraattori: Ahmed Al-Nawas

14.4.2016 In-Between: Art, Education, and Politics in the Post Welfare State -konferenssin nykyaideohjelma

11.6.-31.8.2016 Finnish Landscape, Seurasaaren ulkomuseo. Kuraattori: Joanna Warsza

10.12.2016 Salonki - Utopias of Helsinki and Rewritten Histories, SIC

Projektien yhteistyökumppanit olivat: Suomen kansallismuseo / Seurasaaren ulkomuseo, Kallion kirjasto, Aalto-yliopisto, Garret Publications, Terreform, GULF Labor, Kaapelin museot, Sara Hildénin taidemuseo ja Museokortti.

Ohjelmiston monipuolisuuden, erilaisten tapahtumapaikkojen ja yhteistyökumppanuuksien myötä tapahtumia ja teoksia suunnattiin erilaisille kohderyhmille: kulttuurista kiinnostuneelle ja museoissa viihtyvälle yleisölle, Helsingissä vieraileville matkailijoille, lapsiperheille, dekolonisaatiokeskustelua seuraavalle yleisölle sekä taiteen ja taidekasvatuksen ammattilaisille.

Projektit

Hiljaisuuden muistit III - Chimurenga Library & Pan African Space Station

13.4.-30.5.2016 Kallion kirjasto

Kuraattori: Ahmed Al-Nawas

Yhteistyökumppani: Kallion kirjasto

Ahmed Al-Nawasin vuonna 2015 käynnistynyt historiankirjoituksen sokeita kohtia ja kollektiivista muistamattomuutta käsitellyt *Hiljaisuuden muistit* -ohjelmakokonaisuus päättyi keväällä 2016 Chimurenga -kollektiivin projektilla. Ohjelmakokonaisuuden aiemmat osat olivat vuonna 2015 esitetyt *Ääriivivoja* -elokuvafestivaali/live-talkshow sekä radiokuunnelma *Festivaali 1962* (ks. www.checkpointhelsinki.org/teokset).

Chimurenga on eteläafrikkalainen kollektiivi, jonka toiminnan temaattinen kehys on Afrikkaa ja afrikkalaisia identiteettejä koskeva tieto. Kollektiivi on kehittynyt uuden ja elinvoimaisen,

yli Afrikan mantereen ulottuvan kulttuurisen ja poliittisen keskustelun alustaksi. Se tuo yhteen ääniä koko mantereelta sekä diasporasta erityisesti musiikin, kirjallisuuden ja kuvataiteen alueelta. Ryhmä julkaisee mm. kulttuuria, taidetta ja politiikkaa käsitteleviä lehtiä. Yksi heidän toimintansa muodoista on Kallion kirjastossa 13.4.-30.5.2016 nähty *Chimurenga Library*, kirjastoissa ympäri maailmaa toisinnettava paikkasidonnainen installaatio, joka tarjoaa vaihtoehtoisen reitin kirjaston kokoelmiin ja uudenlaisen tavan luokitella kirjaston jakamaa tietoa. Reitti yhdistää toisiinsa kirjoja, levyjä ja muuta aineistoa kirjaston kokoelmista ja tuo esiin vaihdon ja yhteistyön verkostoja, jotka ylittävät paikan, ajan, tieteenalat ja ideologiat. Helsingissä ryhmä kartoitti erityisesti Kallion kirjaston ja muiden musiikkikokoelmia. Aineistoa tuotiin installaatiota varten Kallion kirjastoon myös muista Helmet-kirjastoista.

Pan African Space Station on pop-up -radioasema, joka muunsi Kallion kirjaston kupolisalin nelipäiväiseksi live-studioksi, jossa eri todellisuudet ja kokemukset kietoutuvat toisiinsa paikallisten esiintyjien musiikin, keskusteluiden ja performanssien kautta. Ohjelma kertoi tarinoita utopiasta ja sorrosta, historiasta ja tulevaisuudesta, rajoista, ajasta, taiteesta ja teknologiasta. Ohjelmaa saattoi seurata paikan päällä tai nettiradiokanavan kautta.

Helsingin *Pan African Space Stationin* ohjelmasta vastasi Chimurenga (**Ntone Edjabe**, **Graeme Arendse** ja **Stacy Hardy**), yhteistyössä Third Space-kollektiivin (Ahmed Al-Nawas ja **Christopher Wessels**) ja taidejulkaisu Rab-Rabin (**Sezgin Boynik**) kanssa. Vierailivat esiintyjät ja puhujat olivat äänitaiteilija **Ali Akbar Mehta**, kirjailija **Hassan Blasim**, spoken word -artisti **Laura Eklund Nhaga**, tutkija **Aino Korvensyrjä**, toimittaja **Koko Hubara**, kuvataiteilija **Sasha Huber**, koreografi **Sonya Lindfors**, tutkija **David Muoz**, Tricont-kollektiivi sekä muusikot **Angel-Ho** ja **Dope Saint Jude**, **Hosni Boudali**, **Sergio Castrellión**, **Jowan Safadi**, **Taneli Viitahuhta** ja **Ayiekooto**.

Ohjelmassa esiintynyt Koko Hubara välitti projektista samaansa palautetta:

”Olen saanut palautetta katsojilta ja kuulijoilta, tutuilta ja tuntemattomilta, pääasiassa rodullistetuilta henkilöiltä, joille tämä tapahtuma oli ainutlaatuinen kokemus, monille ensimmäinen laatuaan, etenkin Suomessa. Oli paljon puhetta siitä, miten radio toimii taideteoksena ja että tämäntyyppisiä tavallisiin tiloihin tulevia teoksia, jotka on toteutettu näin tyylikkäästi, ei näe usein Suomessa.”

Pan African Space Stationin ohjelma Kallion kirjastossa

Keskiviikko 13.4.2016

Klo 15 Third Space

Third Space agitoi uusien kansalaistottelemattomuuden ja -tottelevaisuuden muotojen puolesta, joissa kaikuvat menneisyyden ja nykyisyyden ponnistelut sekä unohdetut, muistetut ja uudelleenmiksatus äänet.

Third Space on helsinkiläinen taidekollektiivi, jonka tavoitteena on ravistella vierauteen liittyviä ennakkokäsityksiä. Rajoja rikkova, kansainvälinen toimija pyrkii pyyhkimään meitä erottavia näkymättömiä rajoja. Ryhmän ilmaisukeinoja ovat äänitaide, kuvataide, performanssi ja sanataide.

Klo 16 Aino Korvensyrjä ja TRICONT

Miten ryhmä Helsingissä asuvia nuoria alkoi pitää itseään kolmannen maailman vapautusliikkeiden, kansalaisoikeus- ja anti-apartheidkamppailujen aktiivisina tukijoina? Tricont-ryhmän jäsenet, mm. Anja Koski-Jännes, Viveca Hedengren ja Mikko Pyhälä selaavat uudelleen internationalistisen solidaarisuuden ja aktivistisen tiedonvälityksen materiaaleja 1960- ja 70-lukujen vaihteesta. Keskustelun juontaa Aino Korvensyrjä.

Klo 17 Third Space

Klo 19 Rab-Rab & Sezgin Boynik: Amiri Barakan perintö

Barakan mukaan blues-musiikin poliittinen ydin on sen rooli afro-amerikkalaisten taiteellisen ja kulttuurisen vastarinnan ilmaisumuotona. Sezgin Boynik kertoo, miten blues on vaikuttanut free jazzin ymmärtämiseen. Ohjelman nimiä ovat Archie Shepp, Jayne Cortez, Jean-Louis Comolli, Horace Campbell, Frank Kofsky, George H. Lewis, Zora Neale Hurston.

Torstai 14.4.2016

Klo 15 Talkshow: Koko Hubara feat. spoken word -artisti Laura Eklund Nhaga

Keskustelu suomen kielestä ja ruskeasta tyttöydestä: helsinkiläisen, nousevan spoken word -artisti Laura Eklund Nhagan haastattelu, toimittaa kirjoittaja Koko Hubara.

Klo 16 Third Space: kuvataiteilija Sasha Huber

Sasha Huber on sveitsiläis-haitilainen kuvataiteilija, joka asuu Helsingissä. Hän kertoo historiallisia traumoja ja niiden vaikutuksia tarkastelevasta taiteestaan.

Klo 17 Dope Saint Jude, Angel-Ho, Ntone Edjabe ja Koko Hubara

Nuoret eteläafrikkalaiset taiteilijat ja aktivistit Dope Saint Jude ja Angel-Ho, Chimurengan perustaja Ntone Edjabe ja kirjoittaja Koko Hubara keskustelevat koulutuksen ja tiedon tuotannon vaihtoehtoisista alustoista ja metodeista. Keskustelu oli osa *In-Between: Art, Education, and Politics in the Post Welfare State* -konferenssi- ja nykytaidetahtumaa.

Klo 18 Third Space

Klo 19 Rab-Rab: Teorioita improvisaatiosta ja kapitalismista

Rab-Rabin päätoimittaja Sezgin Boynik ja muusikko Taneli Viitahuhta keskustelevat musiikin ja politiikan suhteista.

Perjantai 15.4.2016

Klo 15 Third Space / SOUND ROOM: Ali Akbar Mehta & null.void;performance; Hosni Boudali

Klo 17 Kirjailija Hassan Blasim

Kuraattori Ahmed Al-Nawas keskustelee irakilaisen kirjailija Hassan Blasimin kanssa kansallisten arkistojen menettämisestä ja musiikin etsimisestä.

Klo 18.15 Rab-Rab: Cornelius Cardew & Great Learning

Ohjelman lähtökohtana on Cornelius Cardew'n tasa-arvoinen käsitys musiikin tekemisestä. Sezgin Boynik, Sergio Castrillón ja Taneli Viitahuhta keskustelevat musiikin kautta oppimisen poliittisista ulottuvuuksista.

Klo 19 Sergio Castrillón musiikkia ja Taneli Viitahuhdan improvisointia

Sergio Castrillón on säveltäjä, improvisoija, performanssitaiteilija ja sellisti joka on kiinnostunut äänestä kaikissa sen luovissa muodoissa. Hänen sävellyksensä sisältävät akustisia instrumentteja, elektroakustiikkaa ja multimediaa. Ohjelmassa kuullaan Castrillónin sellosoolon lisäksi Taneli Viitahuhdan (alttosaksofoni) ja Castrillónin improvisaatiota.

Lauantai 16.4.2016

Klo 13 Koreografi Sonya Lindfors

Sonya Lindfors on helsinkiläinen koreografi, esiintyjä, kuraattori sekä UrbanApan taiteellinen johtaja ja perustaja. Työssään hän käsittelee vallan, autenttisuuden, poissulkemisen ja johonkin kuulumisen teemoja. Hän kertoo työskentelystään muun muassa mustuuden, kulttuurisen omimisen, pahojen tyttöjen ja keinotekoisuuden aiheiden parissa.

Klo 14 Rab-Rab & Sezgin Boynik

Sezgin Boynik juontaa keskustelua antifasistisesta ajattelusta ja nykyajan antifasistisen toiminnan kysymyksistä. Keskustelussa mukana mm. punk, anarkismi ja ammattiyhdistysliike.

Klo 15 Third Space

Klo 16.15 Ahmed Al-Nawas ja Minna Henriksson: Festivaali 1962

Kuraattori Ahmed Al-Nawas ja kuvataiteilija Minna Henriksson keskustelevat Helsingin vuoden 1962 nuorisofestivaaliin perustuvan Festivaali 1962 -radiokuunnelman pohjalta.

Klo 17 Jowan Safadi

Jowan Safadi on palestiinalainen laulaja ja muusikko, joka on arabimaiden vaihtoehtomusiikkiskenen edelläkävijöitä. Safadin laulujen sanoitusten aineksia ovat henkilökohtainen pohdiskelu yhdistettynä laajoihin aiheisiin, kuten politiikkaan, uskontoon,

filosofiaan ja seksuaalisuuteen. Safadi oli Helsingissä Perpetuum Mobilen ja HIAPin toteuttamassa Safe Haven -turvaresidenssissä.

In–Between: Art, Education, and Politics in the Post Welfare State

Helsinki ja Tukholma 14.–17.4.2016

Yhteistyökumppani: Aalto-yliopiston Taiteen laitos

In–Between: Art, Education, and Politics in the Post Welfare State oli Helsingissä ja Tukholmassa järjestetty konferenssi- ja nykytaidetahtuma, joka kokosi yhteen pohjoismaisia toimijoita taiteen, kasvatuksen ja yhteiskuntatieteiden piiristä. Tapahtumassa keskusteltiin taiteen ja taidekasvatuksen yhteiskunnallisesta roolista aikana, jolloin hyvinvointivaltio on kriisissä poliittisesti ja taloudellisesti.

Helsingin osuudesta vastasi Aalto-yliopiston Taiteen laitos, joka kutsui kutsui Checkpoint Helsingin toteuttamaan nykytaideohjelman. Tukholmassa järjestettävästä osuudesta vastasivat Konstfackin taidekasvatuksen osasto ja Tensta Konsthall. Yliopistot suunnittelivat maksuttoman, akateemiselle yleisölle suunnatun konferenssin ja taideorganisaatiot kuratoivat konferenssin teemojen pohjalta julkisen taideteoksen.

Checkpoint Helsingin tuottamasta taideohjelmasta vastasivat kuraattorit Ahmed Al-Nawas ja Christopher Wessels, ja ohjelma kytkeytyi Kallion kirjastossa järjestettyyn *Pan African Space Stationiin*. Al-Nawas ja Wessels kutsuivat etelä-afrikkalaiset muusikot Dope Saint Juden ja Angel-Hon In Between-konferenssin taiteilijavieraksi. Osana *Pan African Space Stationin* ohjelmaa kuultiin kaikelle yleisölle avoin Dope Saint Juden, Angel-Hon ja Koko Hubaran keskustelu, jonka lisäksi muusikot esiintyivät konferenssivieraille suunnatussa iltaohjelmassa.

Finnish Landscape

11.6.-31.8.2016, Seurasaaren ulkomuseo

Kuraattori: Joanna Warsza

Taitelijat: Ahmed Al-Nawas & Minna Henriksson, Kader Attia, Erik Bruun, Annika Eriksson, Natascha Sadr Haghghian, Haig Aivazian & Jumana Manna, Ilya Orlov, Liisa Roberts

Yhteistyökumppani: Suomen kansallismuseo / Seurasaaren ulkomuseo

Checkpoint Helsingin ja Kansallismuseon yhteistyössä toteuttama näyttely tarkasteli ja kommentoi Seurasaaren esittämää kuvaa suomalaisen elämän historiasta. Se toi uusia näkökulmia perinteikkääseen ja yleisön suosimaan ulkomuseoon, jolla on yhä keskeinen rooli kansallisen identiteetin muovaajana ja suomalaisuuden tarinan kertojana.

Näyttelyn kuraattori Joanna Warszaa kiinnosti nostaa esiin ulkomuseon luonne 1800-luvun lopussa ja 1900-luvun alussa rakennettuna, ideologisesti värittyneenä esityksenä suomalaisuudesta. Museo edustaa 1900-luvun alun eurooppalaisen ulkomuseoaatteen perinteitä, ja sen esittämä kuva Suomesta korostaa näin esimodernin ja -teollisen ajan suomalaista idylliä ja eksotiikkaa.

Finnish Landscape -näyttelyssä nähtiin kuusi teosta, jotka suluttauttuivat osaksi Seurasaaren ulkomuseon rakennuksia, interiöörejä ja kokoelmia. Warszan kutsumat taiteilijat toteuttivat ulkomuseoon tilausteoksia, joissa käsiteltiin mm. säilyttämisen ja tuhoutumisen, luonnon ja kulttuurin, historian ja sen väärinkäytön sekä kansatieteen näkökulmia. Näyttely kommentoi myös identiteetin rakentamisen ja identiteetin brändäämisen hienovaraista eroa ja sen merkitystä nyky-Suomen kulttuurisessa ja poliittisessa maisemassa. Erik Bruun toteutti näyttelyn julisteen.

Näyttely oli Checkpoint Helsingin ja Kansallismuseon yhteistyö, ja sellaisena uusi avaus molemmille. Kansallista tehtävää hoitavan kulttuurihistoriallisen museon ja kansainvälisesti verkostoituneen helsinkiläisen nykytaideorganisaation yhteistyö yhdisti luontevasti kansainvälisen ja kansallisen näkökulman sekä historian ja nykyhetken. Paikkasidonnainen nykytaide tarjosi ajankohtaisen keskustelukumppanin suojellulle ja menneen vaalimiseen keskittyneelle museoalueelle.

Näyttelyn teokset:

Ahmed Al-Nawas & Minna Henriksson: *Valkeat*

Kader Attia: *Mimesis as Resistance*

Annika Eriksson: *Past Lives Selector*

Natascha Sadr Haghighian, Jumana Manna, Haig Aivazian: *Accounts of Things and People that Have Been Moved*

Ilya Orlov: *A House with The View*

Liisa Roberts: *Remnants*

Visiting Finnish Landscape

Finnish Landscape -nykytaidenäyttelyn oheisohjelma ja yleisötyö

Finnish Landscape-näyttelyn yhteydessä toteutettiin laaja yleisötyön kokonaisuus *Visiting Finnish Landscape*, joka koostui keskustelutilaisuuksista, elokuvanäytöksistä, työpajoista ja opastetuista kierroksista. Kokonaisuuteen kuuluivat lisäksi Seurasaaren ulkomuseon opas-vartijoiden työskentely teosten äärellä, teoskohtaiset opastekstit näyttelytilassa sekä opasvihko ja yleisöpalautteen keruu.

Kokonaisuus tarjosi näyttelyä taustoittavan tiedon lisäksi ohjelmaa erilaisille kohdeyleisöille. Kohdeyleisöissä huomioitiin Seurasaaren vakiintunut yleisö ja nykytaiteesta kiinnostunut yleisö.

Yleisötyössä huomioitiin erityisesti, kuinka teosten ja yleisön kohtaamisia välittävät ulkomuseon opas-vartijat ja oppaat, joilla ei välttämättä ole taustaa nykytaiteessa, perehdytetään näyttelyyn ja kuinka heidän päivittäiset kokemuksensa näyttelystä ja yleisön reaktioista tulevat kuulluksi kesän mittaan. Kaikille Seurasaaren ulkomuseon työntekijöille järjestettiin nykytaiteen toimintamalleja avaava perehdytys. Kesän mittaan opas-vartijat ja oppaat kirjasivat yleisöpalautetta sekä omia kokemuksiaan anonyymien kaavakkeen avulla. Kysymyksiin vastattiin siten että vastaus jaettiin koko ulkomuseon työyhteisölle.

Ohjelma

Avajaispäivä, 11.6.2016

Joanna Warszan yhdessä näyttelyn taiteilijoiden kanssa pitämä kierros näyttelyyn, Kader Attian ja Clémentine Deliss´n luennot sekä Natascha Sadr Haghghian, Jumana Manna ja Haig Aivazianin performanssi. Erik Bruunin julistesigneeraus.

Norppa ja merikotka -julistetyöpaja Erik Bruunin hengessä, 15.6, 27.7, 28.8.

Näyttelyjulisteiden suunnitellut graafinen suunnittelija Erik Bruun on tuonut uransa varrella hänelle tärkeää luonnonsuojelun teemaa esille julisteissaan. Yli 9-vuotiaille suunnatussa työpajassa suunniteltiin ja toteutettiin oma juliste mukaillen Erik Bruunin työskentelytapaa.

Vai/kea historia -keskustelu, 6.7.2016

Keskustelutilaisuudessa puitiin taiteen, historian ja aktivismin risteyskohtia Ahmed Al-Nawasin ja Minna Henrikssonin *Valkeat* -installaation kautta. Teoksessa nostetaan esille mm. rotuhygienian merkitystä osana 1900-luvun alun kansakunta-ajattelua Suomessa. Miten taiteessa ja tutkimuksessa lähestytään historian tai nykypäivän vaikeita aiheita, kuten rasismia ja sen eri muotoja? Millaisen menneisyyden kohtaamme museonäyttelyiden esillepanoissa? Keskustelijat: kuvataiteilija Minna Henriksson, tutkijat Marjo Liukkonen ja Uyi Osazee, Seurasaaren ulkomuseon intendentti Mikko Teräsvirta. Keskustelun moderoi taidehistorioitsija Oscar Ortiz-Nieminen.

Säilyttämisestä ja tuhoutumisesta -keskustelu, 15.7.2016

Säilyttämisen ja tuhoutumisen kysymykset ovat vahvasti läsnä Seurasaaren ulkomuseossa, jossa suojellut museotalot ovat osa elävää luonnonympäristöä. Konservattorin työ on valintoja ja tekoja, joiden tuloksena osia kulttuuriperinnöstämme säilyy jälkipolville. Taiteilijaduo IC-98:n parhaillaan Lönströmin taidemuseolle toteuttama teos *Khronoksen talo* kyseenalaistaa käsitystämme ajasta ja siitä, mikä säilyy. Keskustelijat: Lönströmin taidemuseon johtaja Jenny Nybom ja Museoviraston Seurasaaren ulkomuseossa työskentelevä konservattori Nanna Kymäläinen

Sciurus vulgaris -luentoperformanssi, 20.7.2016

Sciurus vulgaris pohtii, miten löytää ja tehdä näkyväksi toisenlaisia, varjoon jääneitä narratiiveja Seurasaaren luonnon ja kulttuurin yhteisestä historiasta ja tästä hetkestä avaamalla näkökulmia oraviin. Luentoperformanssin toteuttivat nuoret taiteilijat Felicia Honkasalo, Akuliina Niemi ja Sinna Virtanen.

True Finn ja Archipelago Science Fiction -elokuvanäytös, 24.7.2016

Ihme-nykytaidefestivaalin tuottamassa True Finn-elokuvassa seitsemän taustoiltaan erilaista suomalaista määrittelee suomalaisuutta tosi-tv -henkisesti mökillä, ja luo esimerkiksi uudet sanat Maamme-lauluun. Tellervo Kalleisen ja Oliver Kochta-Kalleisen *Archipelago Science Fiction* esittelee neljä mahdollista tulevaisuudenkuvaa Turun saaristolle. Teos pohjaa saariston asukkaille tehtyihin kyselyihin ja he myös näyttelevät teoksessa.

Jenna Sutela: Mythcrafting (Myytinrakentajat) -luento, 30.7.2016

Taiteilija, kuraattori Jenna Sutelan luento käsittelee mytologioiden suhteellisuutta ja muokattavuutta – sitä, miten ne voivat menneisyyden lisäksi suuntautua myös tulevaisuuteen. Se lainaa myytinrakentamisen käsitteen *Solution 239-246, Finland: The Welfare Game* -kirjasta, pohtien muun muassa tieteiskirjallisuuden alkemiallista potentiaalia tai Sutelan viimeaikaista *Orgs*-projektia, joka vertailee organismien ja organisaatioiden käyttäytymistä.

Koordinaattorin kierros, 13.8. & 27.8.2016

Checkpoint Helsingin koordinaattori Saara Karhunen kertoo Finnish Landscape -näyttelyn teoksista ja niiden tuotannosta.

Taiteilijapuheenvuoro: Ilya Orlov, 17.8.2016

Ilya Orlov kertoo Kahiluodon kartanossa esillä olevasta teoksestaan *A House with the View*.

Näkökulmia Finnish Landscape -näyttelyyn: Nora Sternfeld, sekä taiteilijat Ahmed Al-Nawas ja Minna Henriksson, 17.8.2016

Ahmed Al-Nawasin ja Minna Henrikssonin teos *Valkeat* viittaa Helsingissä kesällä 1962 järjestettyyn Maailman nuorisofestivaaliin, johon mm. useiden kolmansien maiden vapautustaisteluiden päähenkilöt osallistuivat. Teoksessa Al-Nawas ja Henriksson rinnastavat porvarillisen käsityksen itsenäisyydestä, jossa ihmiset muovattiin kansallisvaltion sopivaksi kansaksi sekä kolonialismista vapautumiseen liittyvän prosessin, jossa kansa puolestaan muovasi valtion. Kuraattori ja taidekasvattaja Nora Sternfeld, Al-Nawas ja Henriksson keskustelivat teoksen ja Bertolt Brechtin *Solidarisuudesta* -runon kautta "kansan", "maailman" ja "itsenäisyyden" kysymyksistä historiassa ja nykypäivässä.

Yleisöopastukset näyttelyyn suomeksi ja englanniksi: 17.6., 1.7., 8.7., 22.7., 29.7, 5.8, 12.8, 17.8., 26.8

Finnish Landscape - a reader

julkaisu, 192 sivua, englanninkielinen

Finnish Landscape -näyttelystä julkaistu samanniminen kirja dokumentoi näyttelyä ja syventää sen teemoja. Artikkelikokoelma julkaistiin näyttelyn päätyttyä syksyllä 2016, ja sen kustansi Garret Publishing yhdessä Checkpoint Helsingin kanssa. Julkaisussa on kuraattori **Hanna Ohtosen** toteuttamat haastattelut näyttelyn taiteilijoiden sekä näyttelyn avajaispäivässä kansatieteellisen museon uudelleenmäärittämisestä puhuneen kuraattori, tutkija **Clémentine Deliss**'n kanssa. Julkaisussa on lisäksi tilatut artikkelit seuraavilta kirjoittajilta: antropologi **Michael Taussig**, mediatutkija **Jussi Parikka**, arkkitehti **Tuomas Toivonen**, intendentti **Mikko Teräsvirta**, sekä näyttelyn aikainen Checkpoint Helsingin hallituksen puheenjohtaja, kuvataiteilija **Terike Haapoja**. Julkaisun toimittivat **Inkeri Suutari** ja näyttelyn kuraattori Joanna Warsza

An Error in Helsinki

verkkoteos ja julkaisu, englanninkielinen

Kuraattori: Zasha Colah, Clark House Initiative

Taiteilijat: Larry Achiampong, Kalle Hamm & Dzamil Kamanger Federico Zukerfelt & Loreto Garin Guzman. Graafinen suunnittelu: Studio Julia (Lontoo)

An Error in Helsinki on libretto kolminäytöksiselle opera buffalle. Ooppera on fiktiivinen yhteistuotanto Suomen Kansallisoopperan kanssa. Se perustuu tekijöidensä pitkiin kävelyihin ja havaintoihin Helsingin keskustassa ja periferioissa.

Oopperan ensimmäisestä näytöksestä vastaa buenosairesilainen taiteilijapari Error Collective (**Federico Zukerfelt & Loreto Garin Guzman**), toisesta taiteilijasta **Kalle Hamm & Dzamil Kamanger**. Kolmannesta näytöksestä vastaa äänitaiteilija **Larry Achiampong**. Teoksen libretto ja ääniraidat löytyvät Checkpoint Helsingin verkkosivuilta:

<http://www.checkpointhelsinki.org/en/works/an-error-in-helsinki>

The Helsinki Effect - Public Alternatives to the Guggenheim Model of Culture-Driven Development

julkaisu, englanninkielinen

Yhteistyökumppanit: Terreform ja G.U.L.F.

Paljon kansainvälistä mediahuomiota herättäneessä *The Next Helsinki*-ideakilpailussa haettiin innovatiivisia ja rohkeita suunnitelmia tulevaisuuden Helsinkiin ja kulttuurielämään. Kilpailun kysymyksenasettelun lähtökohtia ovat kestävä kehitys, yhteiskuntavastuu ja nykytaiteen tekijöiden ja yleisön tarpeet.

Kansainvälisten kumppanien kanssa järjestetty kilpailu keräsi yli 200 ehdotusta 37 maasta. Jury valitsi ehdotusten joukosta 10 ideaa, jotka julkistettiin 2015. Kilpailu tuo esiin sosiaalisesti oikeudenmukaisia, ympäristön huomioivia, kansainvälistyvän Helsingin erityispiirteitä esiin nostavia ehdotuksia Helsingin taidekentän ja kaupungin kehittämiseksi.

The Helsinki Effect - Public Alternatives to the Guggenheim Model of Culture-Driven Development jatkaa kilpailun tulosten esittelyä yleisölle, sekä laajentaa kilpailussa esiin tuotuja kysymyksiä. Julkaisu sisältää voittajaehdotusten esittelyt sekä kilpailun tuomaristoon kuuluneiden asiantuntijoiden artikkeleita. Kirjoittajina kaupunkiekologi **Miguel Robles-Durán**, kuvataiteilija Terike Haapoja, professori **Juhani Pallasmaa**, arkkitehti **Michael Sorkin**, tutkija **Kaarin Taipale**, professori **Mabel Wilson** sekä professori **Sharon Zukin**. Julkaisun toimittajat: Michael Sorkin, professori **Andrew Ross** ja Terike Haapoja.

Museokorttiklubit #3 ja #4

29.1.2016 Kaapelin museot (Suomen valokuvataiteen museo, Teatterimuseo, Hotelli- ja ravintolamuseo) & 18.3.2016 Sara Hildénin taidemuseo, Tampere

Yhteistyökumppanit: Museoliiton Museokortti, vaihtuvat museot

Museokorttiklubi on Checkpoint Helsingin ja Museoliiton Museokortin vuonna 2015 käynnistämä, vaihtuvissa museoissa järjestettävä klubisarja, jossa ajankohtaisia yhteiskunnallisia teemoja käsitellään puheen ja elävän musiikin kautta. Jokaisessa klubi-illassa kuullaan vaihtuvaan teemaan pohjautuva puheenvuoro ja musiikkiesitys.

Kaapelin museoissa 29.1.2016 järjestetyn klubin teema oli *rohkeus*. Illan puhuja oli oikeuspsykologi **Julia Korkman** ja musiikkia esitti Siinai-yhtye. Sara Hildénin

taidemuseossa järjestetyn klubin teema oli *eläin*, puhujavieraana oli tutkijatohtori **Markus Vinnari** Tampereen yliopistosta ja musiikista vastasi **Pekko Käppi** yhteineen.

Museokorttiklubit järjestetään Museoliiton Museokortin listoilla olevissa museoissa. Museoilta kysyttiin vuonna 2015 kiinnostusta klubia kohtaan ja yli 20 eri alojen museota ympäri Suomen ilmaisi nopeasti halukkuutensa saada klubi ohjelmaansa. Klubien ohjelman suunnittelusta ja tuotannosta vastaa Checkpoint Helsinki. Viestinnässä hyödynnetään Museokortin, Checkpoint Helsingin ja vaihtuvien museoiden resursseja.

Salon - Utopias of Helsinki and rewritten histories

Kirjanjulkaisutilaisuus ja keskustelu, SIC 10.12.2016

Tapahtumassa julkistettiin Checkpoint Helsingin vuoden julkaisut: *Finnish Landscape*, *Hiljaisuuden muistit*, *An Error in Helsinki* sekä *The Helsinki Effect*. Tekijät esittelivät julkaisut ja niiden teemojen kautta keskusteltiin siitä, miten taide voi toimia historian uudelleen kirjoittamisen ja tulevaisuuden kuvittelemisen keinona, ja mikä merkitys sillä on nykyhetken Helsingissä.

Tapahtumassa esiteltiin myös Aalto-yliopiston Nordic Visual Arts -maisteriohjelman Checkpoint Helsingin arkistoja ja historiaa käsittelevä projekti, jonka opiskelijat toteuttivat osana **Kaija Kaitavuoren** kurssia Art and its Social Context. Opiskelijat olivat tutkineet Checkpoint Helsingin toimintaidean pohjalta kysymyksiä taiteesta julkisessa tilassa, arkistoista sekä sitä, mikä on vähimmäisvaatimus organisaatiolle.

YLEISÖMÄÄRÄT

Museokorttiklubi #3 (29.1.2016, Kaapelin museot)	120
Museokorttiklubi #4 (18.3.2016 Sara Hildénin taidemuseo)	70
13.4.-28.5.2016 Pan African Space Station & Chimurenga Library	3800
14.4.2016 In-Between -konferenssin nykytaideohjelma	90
11.6.-31.8.2016 Finnish Landscape, Seurasaaaren ulkomuseo	32100
10.12.2016 Salonki - Utopias of Helsinki and Rewritten Histories	50
	yhteensä

HALLINTO JA ORGANISAATIO

Checkpoint Helsingin taustaorganisaatio on Checkpoint Helsingin Tukiyhdistys ry, joka rekisteröitiin 15.1.2013. Tukiyhdistyksen hallitukseen ovat vuonna 2016 kuuluneet

varsinaiset jäsenet kuvataiteilija **Terike Haapoja** (puheenjohtaja 30.9.2016 asti), kuvataiteilija **Noora Geagea** (varapuheenjohtaja 1.10.2016 alkaen), kuvataiteilija **Tellervo Kalleinen**, tuottaja **Emmi Kattelus**, tuottaja **Eva Neklyaeva**, taidehistorioitsija **Inkeri Suutari**, kuvataiteilija **Sakari Tervo** (varapuheenjohtaja 30.9.2016 asti; puheenjohtaja 1.10.2016 alkaen). Hallituksen varajäseniä olivat kuvataiteilijat **Tatu Engeström**, **Arttu Merimaa**, **Tiina Raitanen**, **Vesa-Pekka Rannikko** ja **Jenna Sutela**. Terike Haapoja jätti hallituksen syyskuussa 2016 jääviyssyistä liittyttyään Koneen Säätiön hallitukseen.

Hallitus on kokoontunut vuoden 2015 aikana 5 kertaa. Yhdistyksen sääntömääräinen kevätkokous järjestettiin 31.5.2016 ja syyskokous 16.12.2016.

Kuraattorivalinnoista vastaavaan asiantuntijaryhmään ovat vuoden 2016 aikana osallistuneet kuvataiteilija **Diego Bruno**, kuraattori **Giovanna Esposito Yussif**, professori emerita **Maaretta Jaukkuri** ja kuraattori **Jenni Nurmenniemi** (HIAP).

Checkpoint Helsingin tiimissä työskentelivät koordinaattori **Saara Karhunen** (1.1.-31.8.2016), tuotantoassistentti **Anni Soukkala** (18.1.-30.4. Metropolian kulttuurituottajaharjoittelu ja 1.5.-15.6. tuotantoassistentti), yleisötyön tuottaja **Elina Ylhäisi** (1.4.-31.8.2016, Aalto-yliopiston korkeakouluharjoittelu), näyttelymestari **Jussi Österman** (15.4.-31.8.2016), tiedottaja **Sanna Lipponen** (9.5.-31.7.2016). Tuottaja Christopher Wessels suoritti TE-toimiston tukeman työkokeilun (15.6.-9.10.2016). **Julia Hovi** toimi koordinaattorina 15.9.-16.12.2016. Rahoitustilanteen vuoksi koko tiimi työskenteli osa-aikaisesti.

VIESTINTÄ

Mediaosumat kuukausittain 2015

Tammikuu	2
Helmikuu	2
Maaliskuu	0
Huhtikuu	1
Toukokuu	0
Kesäkuu	5
Heinäkuu	4
Elokuu	1
Syyskuu	0
Lokakuu	0
Marraskuu	0
Joulukuu	1

Baltic Diary: Freezing Weather and Frozen Art Funding, Apollo Magazine 29.1.2016
<http://www.apollo-magazine.com/baltic-diary-freezing-weather-and-frozen-art-funding/>

Ilta Museokorttiklubilla, Museoholistin loki 29.1.2016

<http://museoholistinloki.blogspot.fi/2016/01/ilta-museokorttiklubilla.html>

Kati Kivinen: Julkinen taide nyt! Kiasman blogi 3.2.2016

<http://blog.kiasma.fi/blog/?p=2696>

Hiljaisuuden muistit II Minna Henriksson ja Araba Evelyn Johnston-Arthur, Ruskeat Tytöt 4.2.2016

<http://www.lily.fi/blogit/ruskeat-tytot/hiljaisuuden-muistit-ii-minna-henriksson-ja-araba-evelyn-johnston-arthur>

Pop-up radioasema Kapkaupungista Kallion kirjastoon, Kansan Uutiset 14.4.2016

Moottorisahalta kuulostava lintu ja kansatieteelliset cosplay-harrastajat: Tänä kesänä Seurasaaren kätköistä löytyy nykytaidetta, Helsingin Sanomat 9.6.2016

<http://www.hs.fi/kulttuuri/art-2000002905436.html>

Yle Kultakuume, 10.6.2016

Yle Kultakuume, 17.6.2016

Seurasaaren maisemat, Meriharakka.net -blogi 21.6.2016

<http://meriharakka.net/2016/06/21/seurasaaren-maisemat/>

Öppnar tankerevor i den finländska mentaliteten, Kunstkritikk 28.6.2016

<http://www.kunstkritikk.no/kritikk/oppnar-tankerevor-i-den-finlandska-mentaliteten/>

Tom Jeffreys, The Monocle Arts Review 346, 11.7.2016

<https://monocle.com/radio/shows/the-monocle-arts-review/346/play/>

I det finländska landskapets skugga, Hufvudstadsbladet 16.7.2016

<https://www.hbl.fi/artikel/i-det-finlandska-landskapets-skugga-2/>

Outside the museum: art on Helsinki's islands, Apollo Magazine 19.7.2016

<https://www.apollo-magazine.com/outside-the-museums-art-on-helsinkis-islands/>

Erikoinen patsas herättää ohikulkijoissa hämmennystä - "Ihmiset eivät ehdi reagoida siihen", Aamulehti 26.7.2016

<https://www.aamulehti.fi/kotimaa/erikoinen-patsas-herattaa-ohikulkijoissa-hammennysta-ihmiset-eivat-ehdi-reagoida-siihen-23809545/>

Critics' Picks, Artforum.com August 2016

<https://www.artforum.com/picks/id=62828>

Checkpoint Helsinki -taideorganisaation toiminta jatkuu sittenkin - "Guggenheim oli

kiinnostava kollektiivinen seikkailu, joka on onneksi nyt ohi", Helsingin Sanomat 14.12.2016

<http://www.hs.fi/kulttuuri/art-2000005006510.html>

Checkpoint Helsingin verkkosivut ja viestintä sosiaalisessa mediassa

Kävijäluvut verkossa

Käynnit verkkosivuilla ajanjaksolla 1.1.2016-31.12.2016: **15202**

Huiput

20.1.2016	195 käyntiä
31.3.2016	291 käyntiä
5.4.2016	188 käyntiä
13.4.2016	203 käyntiä
3.5.2016	200 käyntiä

Verkkosivujen vilkasliikenteisin päivä vuonna 2016 oli 31.3.2016 (291 käyntiä), jolloin sivuilla julkistettiin Checkpoint Helsingin näyttelymestarin työpaikkailmoitus.

Sosiaalinen media

Facebook

31.12.2016: **3650 seuraajaa**

Twitter

31.12.2016: **2197 seuraajaa**

RAHOITUS

Koneen Säätiö oli Checkpoint Helsingin päärahoittaja vuonna 2016: säätiö myönsi vuonna 2015 kaksivuotisen apurahan kuraattorien projektien toteuttamiseen. Joanna Warszan kuratoimaa Finnish Landscape -näyttelyä rahoittivat lisäksi projektirahoituksen muodossa Taike, Svenska kulturfonden, Cultura-Säätiö ja Goethe Institut Finland.

Toiminnan laajuuden kannalta suuressa merkityksessä on ollut lukuisien yhteistyökumppanuuksien mahdollistama resurssien yhteentuominen, mikä on näkynyt tuotanto- ja viestintäkulojen jakamisena, työpanoksena ja in kind -panostuksena.

Toiminnan on mahdollistanut rahassa mittaamaton yhteistyö, kuten resurssien ja osaamisen vaihto ja jakaminen. Checkpoint Helsingin Tukiyhdistyksen hallituksen jäsenet toimivat vaivojaan säästämättä ja ilman rahallista korvausta organisaation tunnettuuden edistämiseksi ja sen jatkuvuuden turvaamiseksi.